

Рекомендації щодо проведення реформ у сфері європейської інтеграції

Рекомендації експертів громадянського суспільства, надані в робочих групах при Національній раді відновлення України

Розділ 1. Рекомендації громадянського суспільства щодо дій влади під час війни

Стратегія європейської інтеграції = стратегія відбудови України

В умовах війни та повоєнної відбудови України європейська інтеграція країни та її відновлення мають розглядатися як два органічно пов'язані процеси. Логіка набуття статусу кандидата ЄС з подальшим початком переговорів про вступ мають створити загальну рамку повоєнної відбудови. Практичне пов'язання цих двох процесів (євроінтеграції та відбудови) дозволить оптимально залучати й комбінувати ресурси, у т. ч. зовнішню допомогу, визначити пріоритети та послідовність процесів, мати стійкі ціннісні орієнтири, уникати дублювання зусиль, знижувати ризики помилкових рішень і зловживань, створювати й розвивати механізми прямої участі України у формуванні моделі післявоєнної Європи, мати право голосу в ключових європейських справах ще до набуття повноправного членства в ЄС (що потребуватиме значного часу).

Європейська інтеграція, ставши стрижнем політики відбудови, надасть їй належної стратегічності і сфокусованості на довгострокові цілі та моделі майбутнього України як європейської країни, яку підтримує більшість громадян.

Отже, доцільно максимально поєднувати політику європейської інтеграції з політикою відбудови країни, зокрема через відповідний розподіл процесів планування, бюджетування та повноважень в органах виконавчої влади.

Нова Україна має постати як країна, максимально наближена до європейських стандартів і політик, де тактичні завдання післявоєнного відновлення органічно вплітаються в стратегічний шлях розвитку.

Пропозиції:

- Пов'язати процес отримання статусу члена ЄС з процесом початку ефективного планування післявоєнної відбудови. Комунікувати потребу надання статусу члена ЄС як інструмента, що суттєво посилить якість використання міжнародної допомоги, яка надходитиме на реконструкцію України.
- Рекомендувати органам ЄС і країнам-членам розглядати процеси їх участі у відновленні України та її просування до членства в ЄС як єдиний цілісний процес. Це дозволить ефективніше планувати відповідну політику, у т. ч. бюджетні ресурси.
- Дозволити пересування за межі України на тимчасовій основі спеціалістам чоловічої статі певних галузей економіки, які не залучені до оборони країни (включаючи культурно-креативні індустрії).
- Спростити наймання іноземних спеціалістів.
- Сприяти усуненню бар'єрів в отриманні дозволів на працю громадянами України в країнах ЄС.
- Оновити (спростити умови, вирівняти до ринкових реалій) перелік і розміри допустимих витрат на відрядження для здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Розділ 2. Рекомендації щодо відновлення України після завершення війни

- Отримати доступ до структурних фондів ЄС для відновлення як частину програми підготовки України до членства в ЄС.
- Забезпечити пріоритетність гармонізації норм національного законодавства з європейськими нормами для експортно спроможних галузей з високим рівнем доданої вартості.
- Забезпечити високий рівень захисту інтелектуальної власності, зокрема:
 - узгодити законодавство про інтелектуальну власність з вимогами ЄС та міжнародними угодами, до яких приєдналася Україна;
 - удосконалити системи збору, розподілу та виплати доходів від прав: усунути недоліки законодавства щодо діяльності організацій колективного управління, у т. ч. щодо дискримінації українських суб'єктів авторських і суміжних прав в отриманні винагороди за кабельну ретрансляцію;
 - провести конкурс, затвердити склад та запустити роботу Вищого суду з питань інтелектуальної власності.
- Створити найсприятливіші умови для ринку капіталів, страхування інвестицій і спрощення зовнішніх розрахунків, у т. ч. через віртуальні авуари.

Розділ 3. Рекомендації щодо розвитку України в стратегічній перспективі до 2030 року

- Налагодити систему бухгалтерського обліку та оцінювання нематеріальних активів (балансової та позабалансової звітності).
- Удосконалити засоби контролю за дотриманням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних».
- Чітко дотримуватися процедури вступу до ЄС, злагодженої роботи законодавчої та виконавчої гілок влади задля внесення змін до законодавства з метою імплементації положень законодавства ЄС у визначені терміни.
- Підтримувати практику безпосередніх візитів офіційної делегації України до урядів країн-членів ЄС для адвокатування надання Україні статусу члена ЄС.
- Підтримувати культурну дипломатію та інші форми громадського адвокатування в тих країнах, де рівень підтримки членства України в ЄС невисокий (на основі даних Євробарометру від травня 2022 року та результатів поточних переговорів).
- Розгорнути потужну інформаційну кампанію для протидії дезінформації, яку поширює країна-агресор у країнах-членах ЄС.
- Забезпечити прозорі та чіткі механізми використання коштів, виділених країнами-членами ЄС на відбудову України, після війни, нульове толерування корупції задля збереження довіри міжнародних партнерів.
- Визначити чіткі індикатори для моніторингу прогресу та виконання домовленого плану відбудови (Rebuild Ukraine чи іншого механізму).

*Сергій Галетій,
експерт Коаліції РПР,
член Національної спілки кінематографістів України*

*Олександр Шаповал,
експерт Коаліції РПР,
Український незалежний центр політичних досліджень*

*Ірина Швець,
членкиня Правління Громадянської мережі ОПОРА*

**Світлана Остапа,
експертка Коаліції РІР,
голова наглядової ради НСТУ**

**Олександр Сушко,
Виконавчий директор Міжнародного фонду «Відродження»**

**Наталія Кривда,
докторка філософських наук, професорка Київського національного університету імені
Тараса Шевченка, академічна директорка Единбурзької бізнес-школи в Україні**

Рекомендації підготовлені в межах проєкту Коаліції Реанімаційний Пакет Реформ «Посилення громадянського суспільства України в процесі прийняття рішень», який фінансується Ініціативою «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України», що реалізується ICAP Єднання у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст рекомендацій не обов'язково відображає погляди ICAP Єднання, погляди Агентства США з міжнародного розвитку або Уряду США.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

